

НА ФОКУС:

ЗАСТРАХОВКИ
ЖИВОТ

ПРАКТИЧНИ
СЪВЕТИ

ГРИЖАТА Е ЛЮБОВ!

ПОДАРЕТЕ НА ЛЮБИМИТЕ ХОРА СИГУРНОСТ И БЪДЕЩЕ!

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

СЪДЪРЖАНИЕ

- ☑ **5+1 предимства на застраховките „Живот“** **1**
- ☑ **Рисковите застраховки „Живот“: спасителен финансов пояс в тежки ситуации** **3**
- ☑ **Инвестиционни и спестовни животозастраховки : финансова подкрепа и в хубаво, и в лошо** **5**
- ☑ **Какво трябва да знаем за застраховките „Живот“, свързани с кредит?** **9**

С настоящата брошура Асоциацията на българските застрахователи предоставя информация на потребителите относно животозастрахователните продукти. Разгледани са основните видове продукти, предлагани на българския пазар и техните характеристики. Акцентира се върху смисъла и ползите от животозастраховките. Целта е да се подпомогнат потребителите по отношение на техния информиран избор.

Материалът има единствено информационно предназначение и не следва да се приема като препоръка за закупуване на финансови продукти.

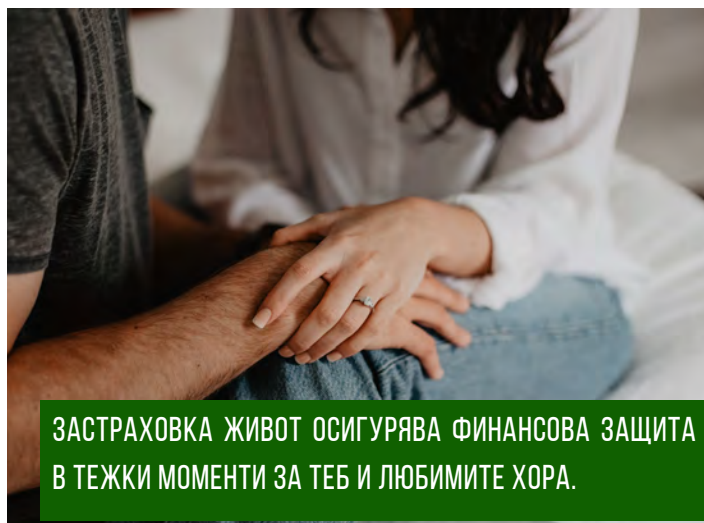

5+1 ПРЕДИМСТВА НА ЗАСТРАХОВКИТЕ „ЖИВОТ“

Здравето, семейството и децата са трите „топ“ ценности на българите – сочат данните от изследване на Асоциацията на българските застрахователи. Разбира се, този резултат не е изненадващ. Но също е повод да се замислим по какъв начин се грижим за най-ценното за нас – любимите хора. Много са начините да го направим и застраховката „Живот“ е един от тях. Не напразно, по света това е широко използван продукт – пазарният дял на животозастраховането е 70–80% средно за Европа, например. За сравнение – у нас такъв е делът на автомобилното застраховане. Струва си да се запитаме доколко проявяваме отговорност към сигурността и бъдещето на любимите хора. А възможности има – на пазара се предлагат разнообразни животозастрахователни продукти и покрития. Както е и в много други ситуации, за да направим подходящ за нас самите избор, е важно да сме информирани, да сме наясно с същността и ползите от животозастраховките. Затова, **нека обърнем внимание на някои от основните им предимства!**

#1: ФИНАНСОВА ЗАЩИТА В ТЕЖКИ МОМЕНТИ

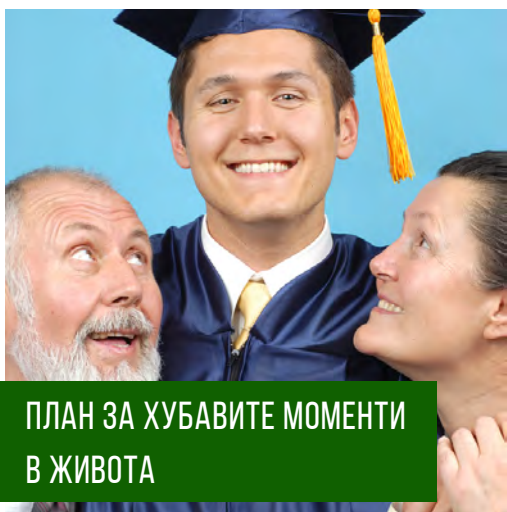
„Дано на мен не се случи...“ – вероятно всеки си го е казал по повод нечие нещастие. Но беди се случват, животът ни го доказва всеки ден. Загубата или сериозната травма на любим човек, опората в семейството, е тежко събитие. Отвъд тъгата, то идва с негативни финансови последици. Разбираемо е – загубата на доход в семейството, особено ако е основният, се отразява тежко върху начина и стандарта на живот. Вероятно всеки човек би искал да спести на близките си ако не мъката, то поне финансовите проблеми в такива тъжни моменти. Разумното решение, с което да дадем спокойствие и на себе си, и на своите близки, би било сключване на животозастраховка, на първо място за този член на семейството, който осигурява основния доход. Така в тежка ситуация, свързана с живота и здравето на застрахования, близките му ще могат да разчитат на сумата по застраховката, за да посрещнат трудностите. Въпрос на индивидуално предпочитание е кой вид животозастраховка да изберем. Основните са рисковата животозастраховка и смесени животозастраховки – спестовна или инвестиционна. Всеки вид има своите предимства и специфики.

ЗАСТРАХОВКА ЖИВОТ ОСИГУРЯВА ФИНАНСОВА ЗАЩИТА В ТЕЖКИ МОМЕНТИ ЗА ТЕБ И ЛЮБИМИТЕ ХОРА.

Рисковата животозастраховка е като „човешко Каско“ – застрахователната сума се изплаща при реализиран се риск за живота и здравето ви по полицата – основният е смърт от злополука или заболяване, като в повечето оферти се покрива и загуба на трудоспособност. С други думи – този вид животозастраховка се състои само от „рисков“ компонент, затова след изтичане на срока на полицата не получаваме обратно пари. При **спестовните или инвестиционните животозастраховки** към рисковия компонент се добавя и още един – спестовен/инвестиционен. Така освен защита при тежко събитие, тези продукти дават възможност да заделяме средства за по-продължителен период от време и които ще получим след изтичане на срока на застраховката. Спецификата на продуктите естествено се отразява и върху премията по застраховката. Логично, заради липсата на „спестовен“ компонент, цената на рисковата животозастраховка обичайно е по-ниска от премията по спестовните или инвестиционните животозастраховки. Но пък те дават възможност да подсигурим средства за важните за нас неща.

#2: ФИНАНСОВА ОПОРА ЗА СЪБЪДВАНЕ НА ДЪЛГОСРОЧНИТЕ НИ ПЛАНОВЕ

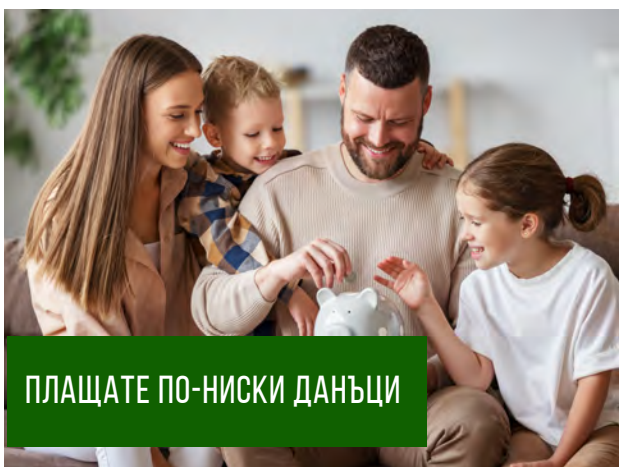
ПЛАН ЗА ХУБАВИТЕ МОМЕНТИ В ЖИВОТА

Накратко казано – спестовните и инвестиционните животозастраховки са и за лошите, и за хубавите моменти в живота. Наред с осигуряване на застрахователна защита по тежки рискове, свързани с живота и здравето ни, те ни помагат да финансираме дългосрочните си планове – било то за образование на децата, за пенсионния период или друго. Такава е и целта на детските и женитбени животозастраховки. По своята същност това са дългосрочни продукти, като чрез тях спестяваме и инвестираме в период на 10–20 години или повече. И тук трябва да посочим едно важно, но като че ли „скрито“ предимство – те ни налагат **„спестовна дисциплина“** чрез задължението за редовно плащане на премията, по-голямата част от която отива за нашите инвестиции/спестявания. Разбира се, може да прекратим предсрочно животозастраховката си, но обичайно в такива случаи губим пари, особено ако го направим в по-ранен период през срока на полицата.

За много хора е истинско предизвикателство систематично, в продължение на десетки години, да заделят спестявания от дохода си. В този случай спестовните или инвестиционните застраховки „Живот“ биха могли да са особено удачно решение!

#3: МОЖЕМ ДА ПОЛЗВАМЕ ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ ПРИ ЗАСТРАХОВКА „ЖИВОТ“

Няма човек, който да не иска да плаща по-малко данъци и съответно да се радва на по-голям разполагаем доход. Застраховка „Живот“ дава такава възможност. Най-общо, облекчението се ползва по следния механизъм: годишната данъчна основа, която всъщност е основата за изчисляване на данъка, се намалява с определена сума, в случая сбор от платените през годината премии по застраховка „Живот“. Сумите, с които може да се намали данъчната основа, са ограничени до 10 % от нея.

Ето на практика как се изчислява данъчното облекчение:

Нека приемем, че годишната ни данъчна основа е 20 000 лв. – това е brutният годишен доход, намален с платените осигуровки. Максималната сума, която можем да плащаме за животнозастраховка и да ползваме данъчно облекчение, е 2000 лв. (10% от данъчната основа). Сумата от 2000 лв. ще се приспадне от данъчната основа и тя ще стане 18 000 лв. Така, при размер на данъка от 10%, вместо 2000 лв. ще платим 1800 лв. данък и на практика реализираме икономия в размер на 200 лв.

Трябва да сме наясно, обаче, че дължим окончателен данък, когато в края на срока на полицата получим уговореното застрахователно плащане. Размерът на окончателния данък при договори със срок до 15 години е 10%, а при тези със срок над 15 години – 7%. Доходите от премиите, за които не е ползвано данъчно облекчение, не се облагат с окончателен данък.

#4: ЗАЩИТА ПРИ НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛ

Важен, но вероятно не широко известен факт е, че по подобие на влоговете в банките и **вземанията по животнозастраховките на едно лице са гарантирани до 196 000 лв. в случай на фалит на застраховател.**

Вземанията включват и тези за откупна стойност, за връщане на застрахователна премия по застрахователен договор, който не е бил сключен или не е влязъл в сила, или при предсрочно прекратяване на договор.

Институцията, която подsigурява този механизъм, е Гаранционният фонд, чрез управлявания от него „Обезпечителен фонд“. Средствата в него се набират основно от годишни вноски на застрахователите по всяка полица „Живот“ – рискована или друг вид.

#5: ВЗЕМАНИЯТА ПО ПОЛИЦИТЕ „ЖИВОТ“ СА ЗАЩИТЕНИ ОТ ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ

Това означава, че ако заради задължения към кредитори, към вас е заведена процедура за принудително изпълнение съдебният изпълнител не може да наложи заповед върху вземанията ви по полица „Живот“. Тази защита се прилага по отношение на плащанията на застраховател в случай на застрахователно събитие по полицата. При спестовните и инвестиционните животнозастраховки се отнася и до сумата, изплащана при „доживяване“ с настъпване падежа на полицата.

Така, дори и да сте в тежка ситуация заради неизпълнени задължения към кредитори, вие или вашите наследници може да разчитате на сумата по вашата застраховка „Живот“.

Но защитата от принудително изпълнение не обхваща някои други възможни плащания от страна на застрахователя към вас, като изплащането на откупна стойност по договора (при предсрочно прекратяване на застрахователен договор), отпускането на заем или връщането на недължимо преведени застрахователни премии. В противен случай застрахователните договори лесно биха могли да се използват за укриване на средства и увреждане интересите на кредиторите.

#6: СИГУРНОСТ И ЗАЩИТА ПО ВАША „МЯРКА“, СЪОБРАЗНО ВАШИТЕ ПОТРЕБНОСТИ

Житейските и финансовите обстоятелства при всеки от нас са различни, съответно различни са нуждите ни за защита от рискове, свързани с нашето здраве и живот. Различни са и личните житейски цели, чието събъждане искаме финансово да подsigурим. Добрата новина е, че застраховките „Живот“ в общия случай могат да се индивидуализират, за да отговорят най-адекватно на потребностите, а и на възможностите ни. Наш е изборът за каква сума да се застраховаме, какъв да е срокът на полицата, дали и колко да спестяваме и инвестираме, като разбира се има и някои условия и ограничения. Освен основните рискове – смърт и трайна нетрудоспособност – има варианти да се покрият и допълнителни, като временна нетрудоспособност, заболяване, злополука и други. В зависимост от политиката на отделните компании това може да стане като тези рискове се добавят към полицата или чрез сключване на отделни застраховки за тях. Ако сме се спрели на варианта инвестиционна животнозастраховка, то ние имаме избор в какво да инвестираме парите си.

Внимателната оценка на нашите нуждите, предпочитанията и възможностите е задължително и важно условие за избор на подходящ за нас продукт, като в този процес можем да разчитаме на помощта на консултантите на компаниите.

РИСКОВИТЕ ЗАСТРАХОВКИ „ЖИВОТ“: СПАСИТЕЛЕН ФИНАНСОВ ПОЯС В ТЕЖКИ СИТУАЦИИ

През последните години много хора си дадоха сметка колко „крехко“ е ежедневието ни. Едно заболяване, например, може да преобърне живота ни и да постави нас и близките ни в тежка ситуация, включително и от финансова гледна точка. Действително, ние не можем да контролираме превратностите на съдбата, но можем да контролираме начина, по който да се справим с тях във финансов план. Въпрос на лична отговорност към любимите хора е да имаме план за негативните житейски сценарии, особено ако сме основният източник на доход в семейството. Застраховките „Живот“ са нашият спасителен финансов „пояс“, защото чрез тях можем да се погрижим за близките си, а и за нас самите, ако изпаднем в тежка ситуация, свързана с нашия живот и здраве.

Рисковите животозастраховки, наричани още стандартни, са един от основните видове застраховки „Живот“. Те се предлагат и като индивидуални, и като групови продукти.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ РИСКОВИТЕ ЖИВОТОЗАСТРАХОВКИ?

Представете си рисковата животозастраховка като „човешко Каско“. При реализиран се риск, покрит по полицата, вие или вашите наследници получавате обезщетение, съобразно избраната от вас застрахователна сума. Основният риск по този вид застраховка е загуба на живот или нетрудоспособност в резултат на злополука или заболяване.

Действието на застрахователната защита е за определен срок от време и се прекратява след изтичане на срока на полицата. При рисковите животозастраховки няма спестовен елемент, така както е при спестовните и инвестиционните застраховки, затова няма как да очаквате изплащане на каквато и да е сума при изтичане срока на полицата.

ПРИ ИЗБОР НА РИСКОВА ЖИВОТОЗАСТРАХОВКА ОБМИСЛЕТЕ ТЕЗИ 4 ВАЖНИ ВЪПРОСА!

✓ ЗА КАКВО ДА СЕ ЗАСТРАХОВАТЕ – ОСНОВНИ И ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПОКРИТИ РИСКОВЕ

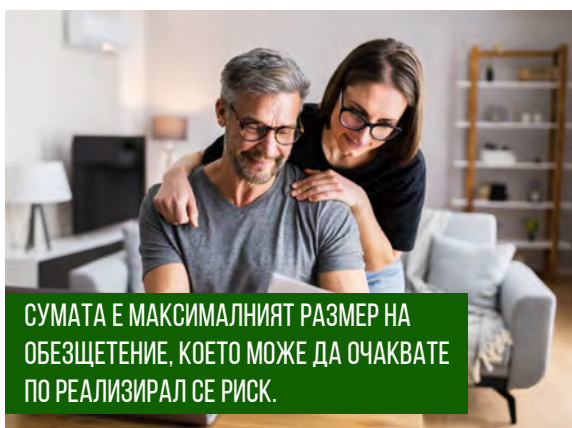
Основното покритие в животозастраховките е рискът смърт в резултат на злополука, заболяване, като често се предлага изплащане на допълнително обезщетение, ако е настъпила в резултат на пътно-транспортно произшествие. Загуба на трудоспособност – временна или трайна – също се предлага като покритие по полиците в различни варианти. Този риск може да е включен в основния пакет от покрития или да се добави допълнително.

Обичайно към основното покритие по рисковите животозастраховки се предлагат редица допълнителни покрития. Те могат да са във вид на допълнителна застрахователна сума по основно покритие, например „смърт в резултат на заболяване“ или „смърт в резултат на ПТП“. Така, ако сте застрахован за този вид риск за 30 000 лв. и вземете допълнително покритие по него за 10 000 лв., то обезщетението, което ще получат наследниците ще е 40 000 лв.

Допълнителните покрития могат да са свързани с медицински разходи във връзка с покрит по полицата риск – трайна или временна нетрудоспособност, хирургическо лечение, диагностика на критични заболявания, фрактури и изгаряния в резултат на злополука, второ медицинско мнение и други.

На пазара се предлагат разнообразни оферти с различно формирани пакетни покрития – основни и допълнителни. Има и възможности вие сами да подобрите кои точно от предложените допълнителни рискове да включите към полицата си, за да отговорят най-пълноценно на индивидуалните ви нужди и потребности от защита.

✓ ЗА КОЛКО ДА СЕ ЗАСТРАХОВАТЕ - ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ СУМИ

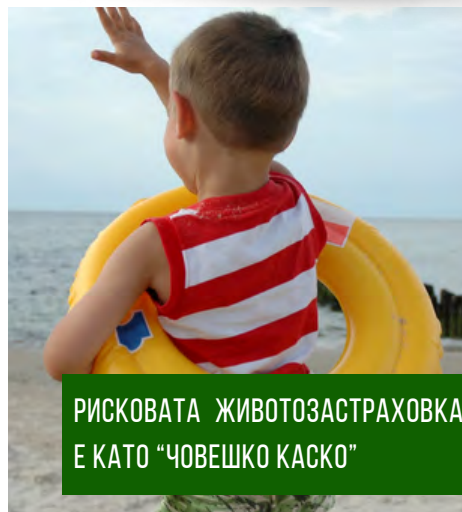

СУМАТА Е МАКСИМАЛНИЯТ РАЗМЕР НА
ОБЕЗЩЕТИЕ, КОЕТО МОЖЕ ДА ОЧАКВАТЕ
ПО РЕАЛИЗИРАН СЕ РИСК.

Друг съществен момент в процеса на избор е да прецените за каква сума да се застраховате по покритите рискове. С други думи трябва да прецените какъв размер на обезщетение при реализиран се риск отговаря на вашите нужди и индивидуална ситуация. Отчетете и финансовите си възможности, защото по-високата застрахователна сума означава по-висока цена на полицата. На пазара се предлагат различни варианти – може да се застраховате за основен риск и за 1000 лв., и за 1 000 000 лв.

Обикновено се предлагат различни застрахователни суми за отделните рискове. Например сумата за риска смърт в резултат на злополука може да е 20 000 лв., а за риска смърт в резултат на заболяване – 10 000 лв. Обърнете внимание и на максималните суми и условията по допълнителните покрития, свързани с временна или трайна нетрудоспособност и медицински услуги, за да изберете най-подходящите за вас.

Нерядко рисковите животозастраховки се предлагат във вид на застрахователни пакети, вариращи според размера на застрахователните суми и брой/вид покрития. Има и оферти, при които вие сами можете да определите застрахователната сума по полицата си, както и кои допълнителните покрития и за каква сума да включите.

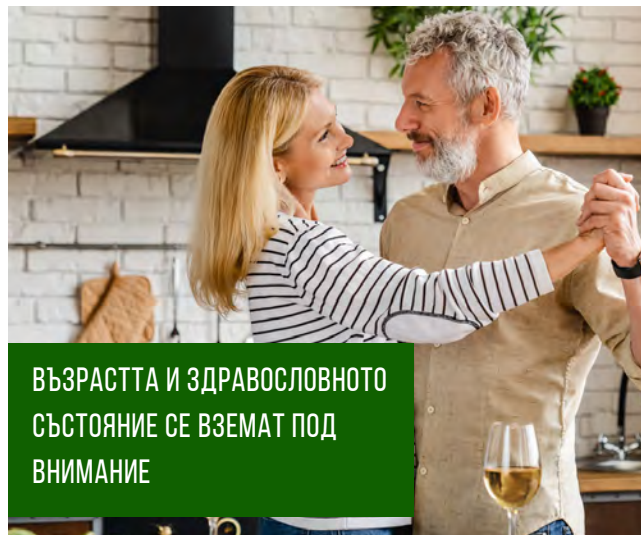
РИСКОВАТА ЖИВОТОЗАСТРАХОВКА
Е КАТО „ЧОВЕШКО КАСКО“

✓ ЗА КАКЪВ ПЕРИОД ДА СЕ ЗАСТРАХОВАТЕ?

В това отношение имате значителна свобода на избор – срокът на полицата ви може да е от 1 до 30 години. Разбира се, отделните компании предлагат различни варианти. Например, срок от 1 до 5 години или от 5 до 30 години. Практиката е при по-големи застрахователни суми да се изисква и по-дълъг срок на застраховката.

✓ КОЙ МОЖЕ ДА СЕ ЗАСТРАХОВА?

При рисковите животозастраховки има някои възрастови ограничения – предлагат се за лица между 14 и 65 години. При груповите продукти горната възрастова граница може да се вдигне до 70 години, но в този случай не се покрива рискът смърт в резултат на заболяване. Разбира се, здравословното състояние също се отчита – например, лице с фатално заболяване няма как да се застрахова.

**ВЪЗРАСТТА И ЗДРАВΟΣЛОВНОТО
СЪСТОЯНИЕ СЕ ВЗЕМАТ ПОД
ВНИМАНИЕ**

ЦЕНИТЕ НА РИСКОВИТЕ ЖИВОТОЗАСТРАХОВКИ СА НАПЪЛНО ДОСТЪПНИ!

Премията по полицата, т.е. цената ѝ, зависи от редица фактори – възрастта на застрахованото лице, типа професия с оглед на риска, който носи упражняването ѝ, размера на застрахователна сума, избора на допълнителни покрития и сумите по тях, срока на договора.

**ПРЕМИЯТА ПО РИСКОВАТА
ЖИВОТОЗАСТРАХОВКА НЯМА ДА
НАТЕЖИ НА БЮДЖЕТА ВИ**

Цената на рисковите животозастраховки е напълно достъпна – в общия случай тя е в пъти по-ниска от премията по застраховка „Каско“ на автомобила, например. Ако застраховате автомобила си за 10 000 лв., то премията ще е около 700-800 лв. При същата застрахователна сума от 10 000 лв., застраховка „Живот“ с добро покритие може да излезе около 70-120 лв. на година.

НЕ УКРИВАЙТЕ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СИ СЪСТОЯНИЕ, КОГАТО СКЛЮЧВАТЕ ЖИВОТОЗАСТРАХОВКА!

При сключване на животозастраховка се събира информация за здравословното ви състояние. При застраховки с по-ниски застрахователни суми се попълва здравна декларация, а при по-високи обикновено в допълнение се организира медицински преглед.

Основно и много важно правило е да декларирате вярно здравословното си състояние. Не се опитвайте да укривате информация – това може да доведе до отказ за изплащане на обезщетение.

ИНВЕСТИЦИОННИ И СПЕСТОВНИ ЖИВОТОЗАСТРАХОВКИ : ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА И В ХУБАВО, И В ЛОШО

Застраховките са наистина специфични продукти. Купуваме ги с надеждата никога да не се наложи да ги използваме, защото се „задействат“ само при неблагоприятни обстоятелства, а никой не иска те да се случват.

Все пак, в застраховането съществуват продукти, които ни подкрепят не само в тежките житейски ситуации, но и в хубавите моменти. Това са така наречените смесени животозастраховки – инвестиционни и спестовни. Наред с осигуряване на застрахователна защита по тежки рискове, свързани с живота и здравето ни, те ни помагат да финансираме дългосрочните си планове – било то за образование на децата, за пенсионния период или друго.

На пазара се предлагат различни оферти за инвестиционни животозастраховки, има и за класическите спестовни. За да можем да направим избор, адекватен на нашите индивидуални нужди и потребности, трябва да сме наясно със същността и спецификите на този вид животозастраховки. Предлагаме ви да се запознаете с най-важните им характеристики.

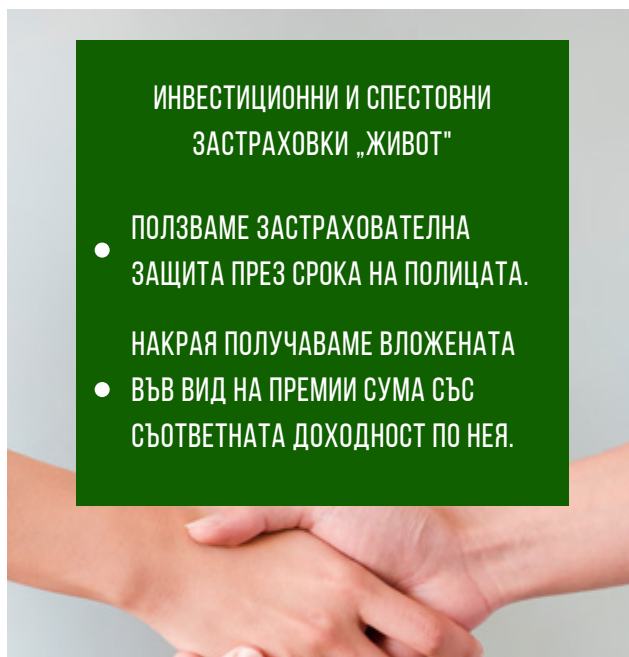
КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ИНВЕСТИЦИОННИТЕ И СПЕСТОВНИТЕ ЖИВОТОЗАСТРАХОВКИ?

Те предлагат комбинацията „защита и спестяване“ – освен осигуряването на застрахователна защита при тежко събитие, свързано с нашия живот и здраве, тези продукти дават възможност да спестяваме и инвестираме за по-продължителен период от време и така да финансираме житейските ни цели.

Всъщност това е наистина добра „сделка“ – за срока на полицата спестяваме определена сума, ползваме застрахователна защита, а накрая получаваме сумата, която сме вложили със съответната доходност по нея.

ОТЧЕТЕТЕ ДЪЛГОСРОЧНИЯ ИМ ХАРАКТЕР!

Когато обмисляме закупуването на инвестиционна или спестовна животозастраховка трябва да отчитаме дългосрочния им характер – те се сключват за срок от 5 – 25 или повече години. Това означава, че трябва добре да преценим какъв размер на премийна вноска може да си позволим с оглед на бюджета ни и да имаме готовност да заделяме тези средства редовно през целия период на полицата. Също толкова важно е добре да планираме срочността на полицата с оглед на целта, която осикаме да финансираме със застрахователната сума – например, да осигуриим средства за образование на детето или средства за късните години.

СПЕЦИФИЧНОТО Е, ЧЕ СЕ СЪСТОЯТ ОТ ДВА КОМПОНЕНТА - РИСКОВ И СПЕСТОВЕН/ИНВЕСТИЦИОНЕН

Спецификите на този вид застрахователни продукти са свързани с двата основни риска, които се покриват или двата компонента, от които се състоят: **риск от загуба на живот в резултат на злополука или заболяване (рисков компонент) и риск от преживяване (спестовен/инвестиционен компонент)**. Нека обърнем внимание на по-особения термин „риск от преживяване“, защото е възможно за мнозина да звучи неясно и дори странно. В същността си той означава, че застрахователят поема отговорността в края на срока по полицата да изплати на застрахованото лице съответната на условията по полицата, натрупана през периода на сума.

РИСКОВ КОМПОНЕНТ: ПОКРИТИЕ НА ОСНОВНИ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО

И при двата вида животозастраховки – спестовни и инвестиционни – чрез рисковия компонент се покриват основните рискове като смърт в резултат на злополука и заболяване и трайна нетрудоспособност в резултат на злополука и заболяване. По отношение на допълнителните покрития има различни варианти. По повечето оферти има възможност за включване на такива – „временна нетрудоспособност“, допълнително покритие по риска „злополука“, „злополука при ПТП“, „критични болести“. По други продукти покритието е ограничено до основните рискове, но като възможност се предлага сключването на допълнителни застраховки за желаните от нас рискове, включително и здравни застраховки.

СПЕСТОВЕН/ИНВЕСТИЦИОНЕН КОМПОНЕНТ: ПОКРИТИЕ НА РИСКА ОТ ПРЕЖИВЯВАНЕ

При този компонент вече ясно се проявява разликата между спестовната (класическа) и инвестиционната животозастраховка. Тя основно е в начина, по който се управляват парите ни, нашето участие по отношение на инвестиционните решения и гаранциите.

➔ СПЕСТОВНИ / КЛАСИЧЕСКИ ЖИВОТОЗАСТРАХОВКИ: СПЕСТЯВАНИЯТА НИ СЕ УПРАВЛЯВАТ ОТ ЗАСТРАХОВАТЕЛЯ

При тях **средствата от премийните вноски се управляват от застрахователя, в съответствие с инвестиционната му политика.** Тук трябва да отбележим, че се прилагат стриктни законови изисквания по отношение на инвестициите на застрахователите и гаранциите, които те трябва да осигурят. В края на периода по полицата, в общия случай, се изплаща гарантирана застрахователна сума плюс натрупаната доходност.

Така, спестовната животозастраховка по подобие, например на банковия депозит, предлага висока сигурност за нашите спестявания. През последните години проблемът е, че доходността е много ниска, близка до нула, отново по подобие на банковите депозити. Затова хората се насочват към други алтернативи като инвестиционните животозастраховки, които имат потенциал за по-висока доходност.

➔ ИНВЕСТИЦИОННИ ЖИВОТОЗАСТРАХОВКИ: СПЕСТЯВАНИЯТА НИ СЕ УПРАВЛЯВАТ В СЪОТВЕТСТВИЕ С НАШИЯ ИНВЕСТИЦИОНЕН ИЗБОР

При сключване на инвестиционна животозастраховка ние имаме възможност да изберем къде да инвестираме средствата от премийните ни вноски, разбира се, при определени условия. Ние избираме в кой или кои инвестиционни фондове, предложени от застрахователя, да се насочат парите ни.

Предимството в случая е, че чрез застрахователя имаме достъп до фондове, които са за големи, институционални инвеститори със съответните по-изгодни условия. Така може да се възползваме от възможността да влягаме средства в инвестиционни фондове, опериращи на различни финансови пазари и работещи с различни финансови инструменти като акции, облигации, държавни ценни книжа, депозити и др. Целта е да накараме „парите ни да работят за нас“ и да постигнем по-висока доходност в дългосрочен план.

Но трябва да сме наясно, че **ние самите носим инвестиционния риск**, т.е. при инвестиционните животозастраховки застрахователят не дава гаранции за определена доходност или за запазване на размера на вложените средства.

➔ ИНФОРМИРАНОСТТА Е В ОСНОВАТА НА РАЗУМНИЯ ИНВЕСТИЦИОНЕН ИЗБОР!

Важно е да сме наясно от една страна със собствената ни нагласа към поемане на риск, а от друга – как работят финансовите пазари и инвестиционните фондове, какви са основните финансови инструменти, техните специфики и присъщите им рискове. Задължително трябва да се запознаем в детайли с предварителната информация, която се предоставя от застрахователите – общи условия, основен информационен документ. В последния се съдържа информация относно прогнозното ниво на инвестиционен риск по дадения продукт, възможната възвръщаемост, представена като три различни сценарии (негативен, реалистичен, оптимистичен), относимите разходи. Тези данни могат да ни послужат като ориентир по отношение на застрахователното плащане в края на периода на полицата.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ СУМИ И ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПЛАЩАНИЯ

При сключване на инвестиционна или спестовна животозастраховка се договарят застрахователните суми и условията по тях по основните и допълнителните (ако има такива) рискове. Обикновено застрахователната сума по покритите рискове е обвързана с общата сума на премийните вноски по полицата.

✓ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА РИСКА „СМЪРТ ПОРАДИ ЗЛОПОЛУКА ИЛИ ПОРАДИ ЗАБОЛЯВАНЕ“

при **спестовните (класически) животозастраховки** се изплаща фиксирана застрахователна сума, според условията на полицата. При **инвестиционните животозастраховки** нередко е дадена възможност за избор – например, при загуба на живот наследниците да могат да получат по-голямата от двете суми – фиксираната застрахователна сума по този риск или стойността на активите, акумулирани във фондовете, както и да получат фиксирано застрахователно плащане заедно с текущата стойност на натрупаните активи към датата на събитието. Разбира се, съществуват и други различни варианти. Например, по инвестиционни застраховки плащането по рисковия компонент може да е само във вид на фиксирана сума.

✓ ПРИ ИЗТИЧАНЕ НА СРОКА НА ПОЛИЦАТА, Т.Е. ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА РИСКА ОТ ПРЕЖИВЯВАНЕ

➔ **Спестовни животозастраховки**

По правило притежателите им получават фиксирана застрахователна сума – натрупаните при изтичане средства с начислената доходност, съгласно условията на полицата.

➔ **Инвестиционни животозастраховки**

При тях по този риск няма гарантирана сума, тя зависи от доходността от инвестициите ни. Застрахователното плащане след изтичане срока на полицата е в размер на нетната стойност на нашите активи. Тя се изчислява като се умножи броя дялове от инвестиционните фондове, които притежаваме и тяхната цена към датата на изтичане на срока на застраховката, а съотносимите разходи се приспадат.

ПЕРИОДИЧНОСТТА НА ПЛАЩАНЕ НА ПРЕМИЙНИ ВНОСКИ Е ОТ ЗНАЧЕНИЕ

При повечето застраховки като Каско, имуществени и други периодичността на заплащане на премийните вноски не се отразява върху същността на продукта. Но при **инвестиционните животозастраховки** начинът, по който се заплаща премията, има голямо значение и на практика е фактор за формирането на различните животозастрахователни продукти. На пазара се предлагат продукти с периодично или еднократно плащане на премийните вноски, като това често се отразява върху формирането на застрахователните плащания.

Ето някои примери!

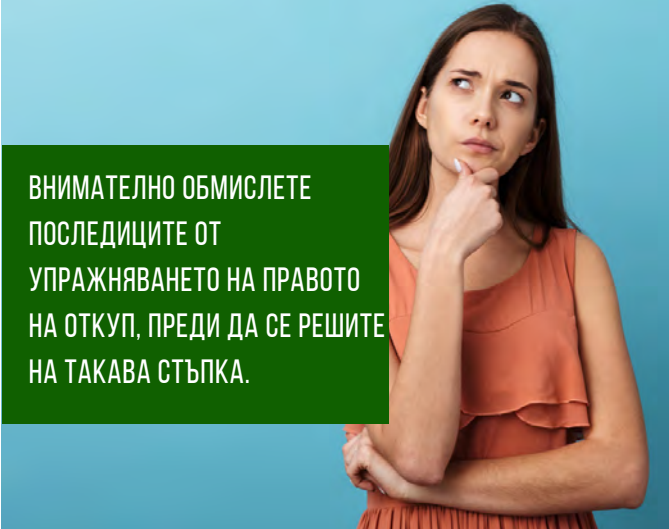
- При животозастраховка с еднократно първоначално плащане на пълната застрахователна сума от 10 000 лв. в случай на фатално събитие вашите наследници ще получат 10 000 лв.
- Има и продукти, при които се застраховате за 10 000 лв. и плащате периодични премии, като при фатално събитие вашите наследници ще получат обезщетение в размер на платените до момента премии и начислената доходност.

Колко ще плащаме за застраховката е пряко свързано с инвестиционните ни цели и нашите възможности. Разбира се, значение има също възрастта, здравословното състояние и други фактори. Ако целта ни е да подсигурием по-високо застрахователно плащане по основните рискове, включително и риска от преживяване, то и застрахователната сума ще е по-висока, а оттам и премийната вноска.

Няма как, например, да искаме да сключим полица за срок от 10 години, за застрахователна сума от 100 000 лв., а да плащаме премия от 50 лв. на месец.

ПРАВО НА ОТКУП - МОЖЕ ЛИ ПРЕДСРОЧНО ДА ИЗТЕГЛИМ ПАРИТЕ СИ ПО ЖИВОТОЗАСТРАХОВКАТА?

Чрез животозастраховките ние подсигуряваме дългосрочните си спестявания, а за да растат те във времето е необходимо ... време. Затова при тези продукти има въведени някои ограничения по отношение на предсрочното им теглене.

**ВНИМАТЕЛНО ОБМИСЛЕТЕ
ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ
УПРАЖНЯВАНЕТО НА ПРАВОТО
НА ОТКУП, ПРЕДИ ДА СЕ РЕШИТЕ
НА ТАКАВА СЪТЪПКА.**

За да изтеглим предсрочно спестяванията си по животозастраховката ни, трябва да упражним правото си на „откуп“. Това означава да прекратим предсрочно застраховката си, като в резултат получим плащане в размер на т.нар. „откупна стойност“. Какъв е размерът ѝ за всяка година от срока на полицата е посочено в условията на застрахователния договор. Условие да упражним правото си на откуп е да са изминали две години от сключване на договора и да са платени поне 15% от премиите по застраховката.

Внимателно и много обмислено трябва да се подхожда към такава стъпка, защото може да доведе до загуба на част от натрупаните средства, особено в по-ранния период през срока на полицата.

Вариант е, срещу застраховката, да ни бъде отпуснат заем от застрахователя до размера на откупната стойност. Ако не сме върнали заема и настъпи рисково събитие, то ще получим застрахователна сума, която не включва сумите по заема (главница, лихви и разноски).

СКЛЮЧВАНЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННА ИЛИ СПЕСТОВНА ЖИВОТОЗАСТРАХОВКА ИЗИСКВА ИНФОРМИРАНост И ВРЕМЕ

Инвестиционните и спестовните животозастраховки са сложни продукти и има много аспекти, на които да се обърне внимание, когато избираме подходящата за нас. Самият процес по сключването им отнема време, защото това е индивидуализиран продукт, който предполага поемането на дългосрочен финансов ангажимент. Наред със проучване на здравословното състояние, се извършва и анализ на финансовото положение на клиентите. Понякога този етап се възприема като излишно навлизане в личното пространство. Всъщност е много важен и необходим, защото чрез него обективно може да се определи какви са целите и нуждите ни и какво може да си позволим от гледна точка на застрахователна защита и ниво на спестяване.

В процеса на избор и сключване на животозастраховка можем и трябва да разчитаме на помощта на консултантите на компаниите.

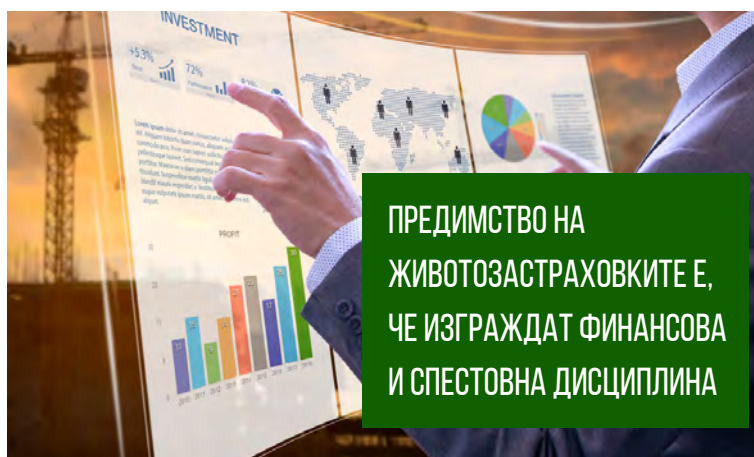
ИНВЕСТИЦИОННА ПОЛИЦА „ЖИВОТ“ ИЛИ САМОСТОЯТЕЛНО ИНВЕСТИРАНЕ?

Това решение зависи от индивидуалните ни цели и предпочитания, нагласи и познания.

➔ Когато инвестираме чрез животозастраховка е възможно да имаме по-високи разходи и оттам малко по-ниска доходност от инвестициите в сравнение със самостоятелното инвестиране.

➔ От друга страна, чрез сключване на животозастраховка, ни се осигурява възможност да инвестираме във фондове, които не са достъпни за индивидуалните инвеститори с всички ползи от това.

➔ Допълнително предимство е, че характерът на продукта – дългосрочен, с ограничения по отношение на тегленето на вложените средства – ни дисциплинира финансово и ни предпазва от емоционални решения.

**ПРЕДИМСТВО НА
ЖИВОТОЗАСТРАХОВКИТЕ Е,
ЧЕ ИЗГРАЖДАТ ФИНАНСОВА
И СПЕСТОВНА ДИСЦИПЛИНА**

✔ В действителност, не всеки има време, желание или знания да разработи личен инвестиционен план и да го следва. Може да се окаже истинско предизвикателство систематично, в продължение на десетки години, да се заделят спестявания от дохода. В този случай спестовните или инвестиционни застраховки „Живот“ биха могли да са особено удачно решение, защото те ни „задължават“ редовно да плащаме премията, по-голямата част от която отива за нашите инвестиции/спестявания.

✔ Ако все пак считаме, че самостоятелното инвестиране е най-удачно за нас, то вариантът да се подсигурим срещу тежки събития е да сключим рискова застраховка „Живот“.

КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЕМ ЗА ЗАСТРАХОВКИТЕ „ЖИВОТ“, СВЪРЗАНИ С КРЕДИТ?

Сред основните въпроси, на които трябва да си отговорим, когато пристъпваме към теглене на кредит, е как да подсигурием безпроблемното му обслужване. Разбира се, трудно, дори невъзможно, е да се предвиди бъдещето. Въпреки това е нужен план „Б“, особено за негативните сценарии и съществена част от него е застраховката „Живот“, свързана с кредит. Всеки може да си представи тежките последици за цялото семейство, ако в резултат на заболяване или злополука, не сме в състояние да обслужваме кредита си. Смисълът на този вид застраховка е да ни защити в подобни ситуации, защото чрез нея прехвърляме риска на застраховател, който да изплати вместо нас дължимата сума..

Застраховките „Живот“, свързани с кредит, са широко разпространен продукт, за което основно допринасят банките. По правило, сред условията за отпускане на потребителски или ипотечен кредит е наличието на застраховка „Живот“, която да го обезпечава. Проблемът е, че често, в желанието си да приключим по-бързо с формалностите около отпускането на кредита, не обръщаме достатъчно внимание на детайлите в условията по полицата или се фокусираме само върху размера на премията. Недостатъчната информираност, обаче, може да доведе до неприятни ситуации, ако се наложи да се възползваме от защитата ѝ. Затова ви предлагаме да се запознаете с някои основни аспекти на застраховка „Живот“, свързана с кредит.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ЗАСТРАХОВКА „ЖИВОТ“, СВЪРЗАНА С КРЕДИТ?

По своята същност това е рискова животнозастраховка - при реализиран се покрит риск застрахователят изплаща обезщетение, съобразно условията по полицата. Основният риск по този вид застраховка е загуба на живот или нетрудоспособност в резултат на злополука или заболяване.

Условно може да се каже, че животнозастраховките, свързани с кредит, имат **двойна насоченост на защитата**.

- ➔ От една страна, те дават сигурност на вас и вашите близки, че няма да попаднете в тежка ситуация заради обективна невъзможност да обслужвате кредитните си задължения.
- ➔ От друга страна - банките (кредиторите) имат гаранция, че отпуснатите от тях средства ще бъдат върнати, дори ако кредитополучателят не е в състояние лично да го направи. Този риск се поема от застрахователя.

ЕТО И НЯКОИ ПО-ОБЩИ СПЕЦИФИКИ НА ЖИВТОЗАСТРАХОВКИТЕ, СВЪРЗАНИ С КРЕДИТ:

ТОЗИ ВИД ЗАСТРАХОВКИ СЕ СКЛЮЧВАТ МЕЖДУ ЗАСТРАХОВАТЕЛ И ЗАСТРАХОВАН, КАТО ПОЛЗВАЩОТО ЛИЦЕ Е БАНКАТА - КРЕДИТОРЪТ.

✓ КОЙ ПОЛУЧАВА ДЪЛЖИМОТО ОБЕЗЩЕТИЕ?

В общия случай, обезщетението се изплаща на банката, отпуснала заема, а не на кредитополучателя. Този вид застраховки се сключват между застраховател и застрахован, като ползващото лице е банката (кредиторът).

✓ КАК СЕ ОПРЕДЕЛЯ ЗАСТРАХОВАТЕЛНАТА СУМА ПО ПОЛИЦАТА?

Застрахователната сума по основните рискове (смърт и инвалидност) се равнява на дължимата сума по кредита. С обслужване на кредита и съответно с намаляващия дължим остатък по него, се намалява и застрахователната сума.

✓ КАК СЕ ОПРЕДЕЛЯ СРОКЪТ НА ЗАСТРАХОВКАТА?

В общия случай, срокът на полицата съответства на срока на кредита.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИ Е ЖИВОТОЗАСТРАХОВКАТА ПРИ ТЕГЛЕНЕ НА КРЕДИТ?

Първо, нека подчертаем – разумният подход е да сключите такава застраховка, не защото банката я изисква, а за да дадете спокойствие и финансова сигурност на близките си.

Обичайно банките (кредиторите) поставят като условие за отпускане на кредит наличието на полица „Живот“, за да си гарантират обслужването му. При ипотеките имат право да изискват задължително сключване на животозастраховка, като в закона не е указано, че това трябва да стане при предложението от банката застраховател. Така, съществува възможност клиентът да избере различен застраховател, но е необходимо полицата да отговаря на изискванията на банката.

Ако все пак държите да не сключвате животозастраховка, то вариантът е да намерите кредитор, който не изисква този вид гаранция и да плащате доста по-високи лихви по заема, заради по-високия риск от нередовно погасяване.

ВИДОВЕ ЖИВОТОЗАСТРАХОВКИ ПО КРЕДИТ: ГРУПОВИ/ПАКЕТНИ И ИНДИВИДУАЛНИ

На пазара се предлагат двата варианта – групови и индивидуални животозастраховки, свързани с кредит. Всеки от тях има своите предимства. При индивидуалните това са по-голяма гъвкавост, например по отношение на възможността за избор на покрити рискове, а също, в някои случаи, ползващи лица, застрахователна сума.

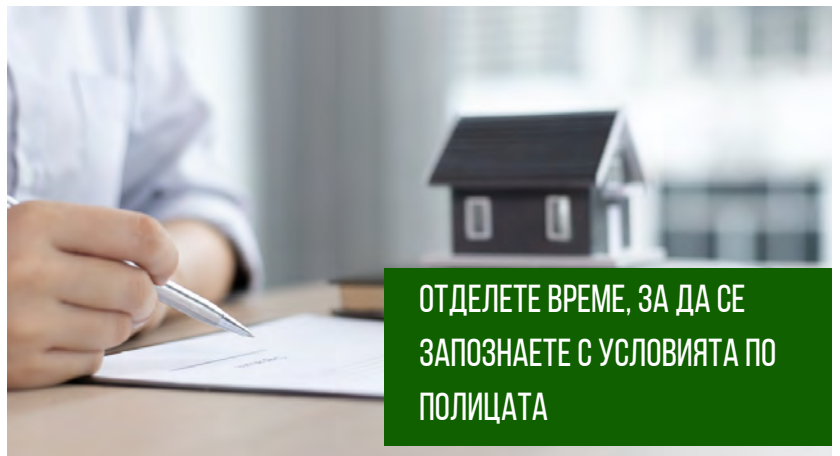
Най-често банките предлагат на кредитополучателите да се включат в пакетна застраховка. Обикновено се предоставят варианти с различен обхват на покритите рискове и съответно различна премия по застраховката. Най-голямото предимство на пакетните оферти е опростената процедура по сключване – по-високи лимити без медицински прегледи, по кратки здравни декларации и други. Цената също може да е по-изгодна, заради разпределението на риска сред голяма група лица, кредитополучатели на банката.

ПРЕДВАРИТЕЛНО СЕ ЗАПОЗНАЙТЕ С ПОКРИТИЯТА И УСЛОВИЯТА ПО ПОЛИЦАТА „ЖИВОТ“ ПО КРЕДИТА

Желанието да приключите по-бързо с досадната административна част може да доведе до неприятни изненади, ако се наложи да „активирате“ застрахователната защита по полицата „Живот“. Например, въпреки вярата ви, че даден риск е покрит по полицата, може да се окаже, че това не е така или е при по-различни условия от тези, които сте си представяли. Затова е особено важно е предварително да сте запознати в детайли с условията по полицата, покритията и изключенията. Тази информация подробно е разписана в документите, които ви се представят, договора и/или общите условия.

➔ **Основните рискове**, които се покриват по този вид застраховка са смърт и инвалидност в резултат на злополука и заболяване. В тези случаи застрахователят изплаща остатъка по кредита, като при трайната нетрудоспособност (инвалидност) може да има условности, свързани със срока по ТЕЛК.

➔ Като **допълнителни покрития** обичайно се предлагат временна неработоспособност вследствие на злополука или заболяване и нежелана безработица. Вече има и оферти, по които по риска „безработица“ като разширено покритие се включва безработица при прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие срещу обезщетение. В тези случаи застрахователите обичайно поемат изплащането на определен брой от месечните вноски по кредита, например – до 12 месечни вноски за срока на кредита, но не повече от 6 последователни вноски за едно застрахователно събитие.

ОТДЕЛТЕ ВРЕМЕ, ЗА ДА СЕ
ЗАПОЗНАЕТЕ С УСЛОВИЯТА ПО
ПОЛИЦАТА

ЦЕНАТА НА ЗАСТРАХОВКАТА Е ОБВЪРЗАНА С ОБХВАТА НА ПОКРИТИЕТО

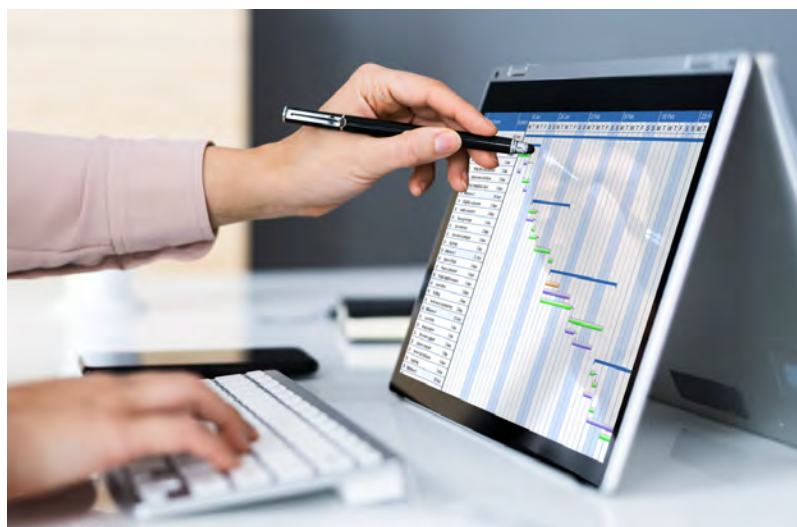
Правилото е валидно за всички застрахователни продукти, а съветът ни е при избор да не се водите единствено от размера на премията. По-разумният ориентир е на първо място да подберете застрахователни покрития, които най-пълноценно да отговарят на индивидуалната ви ситуация и съответно нужда от защита. Например, цената/премията би била по-ниска, ако са покрити само основните рискове и не са включени допълнителни такива.

ИМА НЯКОИ ВЪЗРАСТОВИ ОГРАНИЧЕНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНОТО ПОКРИТИЕ

За лица на възраст 65–74 години се предлага покритие на рисковете смърт или инвалидност поради злополука, но не и поради заболяване. Така, ако възрастният ви роднина (над 64 г.) е взел кредит и в резултат на заболяване се стигне до фатален изход, то не може да разчитате застрахователят да покрие дължимото по заема.

ПРЕМИЙНИТЕ ВНОСКИ МОГАТ ДА СА РАВНИ/УСРЕДНЕНИ ИЛИ НАМАЛЯВАЩИ

Застрахователите прилагат най-често **два подхода** при формиране на премията по животозастраховки, свързани с кредит. И при двата застрахователната сума се равнява на дължимото по кредита, т.е. тя е намаляваща.

- ➔ При единия вариант премията се усреднява за целия период на кредита и съответно са равни по размер
- ➔ При другият премията се преизчислява, обикновено на годишна база, така че да отговаря на по-ниската застрахователна сума и в резултат размерът на вноските намалява с течение на времето.

Известно е, че ако застрахованото лице не заплати дължимата по полицата премия в определен срок, то действието ѝ се прекратява. В случай, че лично сте ангажирани със заплащането на вноските по животозастраховката ви по кредит, бъдете внимателни и не пропускайте сроковете, за да може да разчитате на защитата ѝ при неблагоприятно събитие.

ДЕКЛАРИРАЙТЕ ДОСТОВЕРНО И ИЗЧЕРПАТЕЛНО ЗДРАВΟΣЛОВНОТО СИ СЪСТОЯНИЕ!

При сключване на животозастраховка се събира информация за здравословното ви състояние чрез попълване на здравна декларация/въпросник.

При застраховки по кредити с по-високи суми в допълнение се изисква преминаване през медицински преглед, организиран от застрахователя. Не пренебрегвайте този етап на процеса по сключване на застраховка и бъдете коректни в предоставянето на информация.

Една от основните причини за отказ за изплащане на обезщетение е именно невярното или непълното деклариране на здравословно състояние, например пропускане на съществуващи заболявания.

